

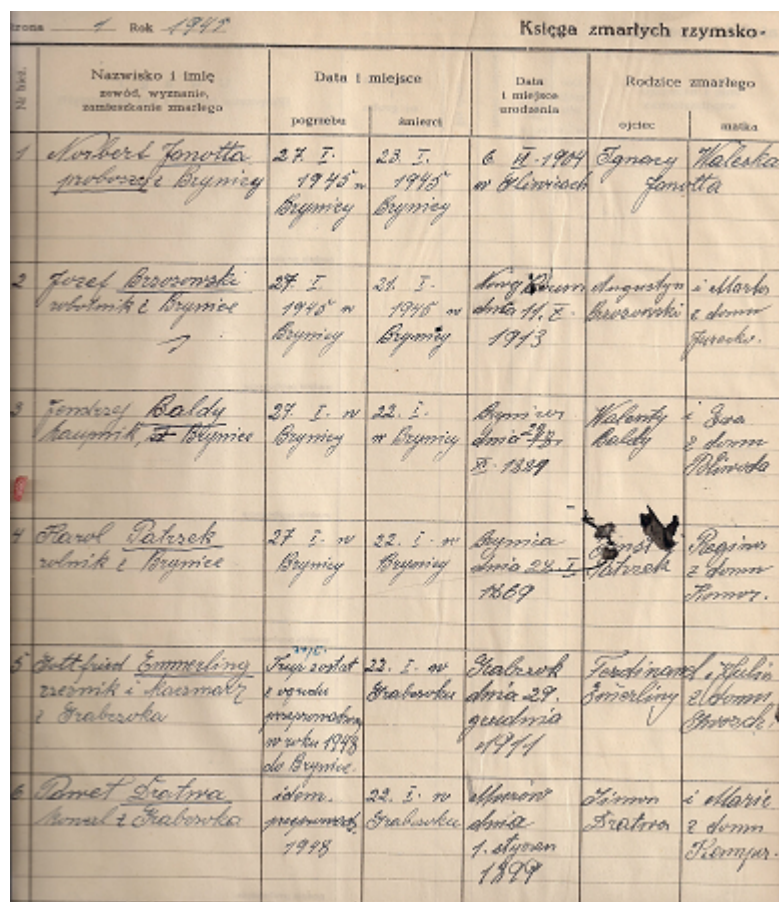
Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/armia-czerwona-na-ziemi/98043,Janusz-Oszytko-Wkroczenie-Sowietow-i-komunistycznych-organow-bezpieczenstwa-w-oc.html>
31.05.2026, 19:50

Janusz Oszytko: Wkroczenie Sowietów i komunistycznych organów bezpieczeństwa w oczach mieszkańców miasta Opola i powiatu

Warto na początek zacytować sprawozdawcę z Zarządu Miejskiego w Opolu, który tak opisuje sytuację po wkroczeniu Sowietów na początku 1945 r.: "Wypadki kradzieży, rozboju, jawnego bezprawia są na porządku dziennym, a ofiary tych przestępstw przede wszystkim ludność miejscowa wyrabia sobie odpowiedni pogląd, zdanie o Armii Czerwonej. Żołnierze Radzieccy w bezprawności swego działania nie mają żadnych granic jak również żaden środek nie jest dla nich zbyt radykalny i niemożliwy do zastosowania jeśli chodzi o zrealizowanie swych planów"

06.05.2020

Rok 1945		Księga zmarłych rzymsko-				
Nr list.	Nazwisko i imię zawód, wyznanie, zamieszkanie zmarłego	Data i miejsce		Data i miejsce urodzenia	Rodzice zmarłego	
		pogrzebu	śmierci		ojciec	matka
1	Herbert Janotta prochowiec Brynicy	27. I. 1945 r. Brynicy	28. I. 1945 r. Brynicy	6. II. 1904 w Kłociarach	Eugeny Janotta	Waleria Janotta
2	Józef Broczewski rolnik i Brynicy	27. I. 1945 r. Brynicy	28. I. 1945 r. Brynicy	dnia 14. X. 1913	Augustyn Broczewski	i Elżbieta z domu Juračko.
3	Józef Baldy rolnik, z Brynicy	27. I. w Brynicy	28. I. w Brynicy	Brynica dnia 23. X. 1889	Walenty Baldy	i Józef z domu Płocinski
4	Flarol Paterek rolnik i Brynica	27. I. w Brynicy	28. I. w Brynicy	Brynica dnia 24. I. 1889	Jan Paterek	Ryszard z domu Timmer.
5	Bartłomiej rolnik i Kłociarach	27. I. w Kłociarach w roku 1945 do Brynicy	28. I. w Kłociarach	Kłociarach dnia 29. grudnia 1911	Ferdinand Zwierzyński	Helena z domu Szwarc.
6	Danuta Kłociarach	idem. 1945	28. I. w Kłociarach	Włocławek dnia 1. sierpnia 1899	Adam Zwierzina	i Maria z domu Stempier.

Fotografia księgi zgonów z parafii pw. Św. Szczepana w Brynicy. Zasób własny J. Oszytko

Tak zwane wyzwalenie Opolszczyzny przez Sowietów zostało opisane w literaturze naukowej już w okresie PRL-u, m.in. przez Damiana Tomczyka (Przełamanie linii Odry w 1945 r., Opole 1976), jednakże skupił się on jedynie na walkach sowiecko-niemieckich. Dopiero po 1990 r. rozpoczęły się poważniejsze próby oszacowania strat ludności cywilnej, z których na uwagę zasługują badania Andrzeja Hanicha nad martyrologią miejscowego duchowieństwa, kwerenda fotograficzno-faktograficzna Fryderyka Kremsera opisana przez Joachima G. Goerlicha, a także publikacja Wolfganga Schwarza dot. m.in. ucieczki Niemców przed Sowietami z terenu Górnego Śląska. Podobną tematykę poruszał również Przemysław Wojciechowski, który podsumował ofiary II wojny światowej powiatu kluczborskiego - nie tylko wśród ludności miejscowej, lecz również

wśród polskich ekspatriantów ze Wschodu.

więcej ► nto.pl

Nr bez.	Nazwisko i Imię zawód, wyznanie, zamieszkanie zmarłego	Data i miejsce		Data i miejsce urodzenia	Rodzice zmarłego	
		pogrzebu	śmierci		ojciec	matka
1	Robert Jonotta profesor w Brynicy	27. I. 1945 w Brynicy	23. I. 1945 w Brynicy	6. II. 1914 w Kłobrocz	Egnacy Jonotta	Haliska Jonotta
2	Józef Broczowski rolnik w Brynicy	27. I. 1945 w Brynicy	21. I. 1945 w Brynicy	long. 20. w dnia 11. X. 1913	Augustyn Broczowski	Elżbieta Broczowska
3	Józef Baldy rolnik w Brynicy	27. I. w Brynicy	22. I. w Brynicy	Brynica dnia 23. X. 1889	Walenty Baldy	Żoła Baldowa
4	Stanisław Paterek rolnik w Brynicy	27. I. w Brynicy	22. I. w Brynicy	Brynica dnia 22. I. 1869	Jan Paterok	Regina Paterowa
5	Heinrich Emmeling rolnik w Grabowku	27. I. w Grabowku w roku 1948 do Brynicy	22. I. w Grabowku	Grabowek dnia 29. grudnia 1911	Ferdinand Emmeling	Haliska Emmelingowa
6	Janusz Bratona rolnik w Grabowku	idem. pogrzeb 1948	22. I. w Grabowku	Włocławek dnia 1. stycznia 1899	Stefan Bratona	Elżbieta Bratona

Fotografia księgi zgonów z parafii pw. Św. Szczepana w Brynicy. Zasób własny J. Oszytko

Pliki do pobrania

[Janusz Oszytko: Wkroczenie Sowietów i komunistycznych organów bezpieczeństwa w oczach mieszkańców miasta Opola i powiatu \(pdf, 602.78 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)